

Lovforslag nr. L 69. Fremsat den 1. november 1978 af socialministeren.

Forslag

til

Lov for Færøerne om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Kapitel 1.

Personkreds m. v.

§ 1. Dagpenge efter denne lov ydes ved uarbejdsdygtighed på grund af sygdom, herunder tilskadekomst, eller fødsel.

Stk. 2. Dagpenge ydes til:

- 1) lønmodtagere, der ikke har ret til hel eller delvis løn under sygdom eller fødsel, som erstatning for tab af indtægt, jfr. dog stk. 5, og
- 2) personer, der har sikret sig ret til dagpenge efter kap. 5.

Stk. 3. Landsstyret fastsætter regler om, hvilke personer, der skal anses som lønmodtagere efter stk. 2, nr. 1.

Stk. 4. Som lønmodtagere anses også personer, der er forhyret med færøske fiskefartøjer, herunder beskæftiget ved hjemmefiskeri med egen eller andres båd.

Stk. 5. Landsstyret kan fastsætte regler om at lønmodtagere, der ikke er omfattet af stk. 2, nr. 1, har ret til dagpenge i særlige tilfælde. Dagpengenes størrelse beregnes i disse tilfælde som angivet i kap. 3.

§ 2. Retten til dagpenge er betinget af, at den berettigede opholder sig på Færøerne og ved uarbejdsdygtighedens indtræden har opholdt sig i mindst 6 uger på Færøerne. Forhyring med færøsk skib sidestilles med ophold på Færøerne.

Stk. 2. Landsstyret kan fastsætte regler om

- 1) fortsat ret til dagpenge for personer, der tager ophold udenfor Færøerne og
- 2) ret til dagpenge for personer, der har ret til dagpenge efter den i det øvrige rige gældende lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller i henhold til lovgivningen i et andet land.

Kapitel 2.

Betingelser for udbetaling.

§ 3. Dagpenge ydes ved fuld uarbejdsdygtighed på grund af sygdom.

Stk. 2. Ved delvis uarbejdsdygtighed kan der ydes nedsatte dagpenge efter regler fastsat af landsstyret.

§ 4. Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har haft lønnet arbejde i mindst 20 timer inden for de sidste 5 uger, har ret til dagpenge fra 3. hele fraværsdag.

Stk. 2. Landsstyrets socialforvaltning kan tillægge lønmodtagere, der har haft arbejde i kortere tidsrum i den nævnte periode ret til dagpenge, såfremt det kan godtgøres, at det var hensigten, at arbejdsforholdet skulle fortsætte.

§ 5. Når dagpengeretten er opbrugt efter § 11, stk. 2, under en sammenhængende sygeperiode, kan dagpenge kun udbetales i en følgende 6 måneders periode, såfremt lønmodtageren efter dagpengerettens ophør har været arbejdsdygtig og ved den nye sygeperiodes begyndelse tillige opfylder betingelsen i § 4, stk. 1. Personer, der har sikret sig dagpenge efter §§ 13 eller 14 skal i stedet godtgøre, at de har været arbejdsdygtige, og at der er gået 5 uger inden de på ny er blevet sygemeldt.

§ 6. Personer, der har modtaget løn under sygdom, og som er sygemeldt på det tidspunkt, da de udtræder af deres arbejdsforhold, er berettiget til straks fra arbejdsophøret at modtage dagpenge. Dagpenge kan dog ikke udbetales fra et tidligere tidspunkt i sygeperioden end nævnt i § 4, stk. 1. Ved op-

gørelsen af dagpengeperiodens varighed medregnes den tid, i hvilken lønmodtageren ved sin udtræden af arbejdsforholdet har modtaget løn under sygdom.

§ 7. Uarbejdsdygtighed og dens varighed skal dokumenteres ved lægeerklæring. Erklæringen betales af forvaltningen. Hvis tilfredsstillende dokumentation tilvejebringes på anden måde kan landsstyrets socialforvaltning se bort fra kravet om lægeerklæring.

Kapitel 3.

Størrelsen af dagpenge til lønmodtagere.

§ 8. Dagpenge beregnes på grundlag af lønmodtagerens gennemsnitlige ugentlige arbejdsindtægt i de sidste 5 uger før sygdommens indtræden, eller hvis lønmodtageren har været beskæftiget mindre end 5 uger, den gennemsnitlige ugentlige arbejdsindtægt i den tid lønmodtageren har været beskæftiget.

Stk. 2. Landsstyret kan for særlige grupper af lønmodtagere fastsætte en anden beregningsperiode.

Stk. 3. Landsstyret kan fastsætte regler om beregning af dagpenge på et andet grundlag end det, der er fastsat i stk. 1, i tilfælde, hvor indtægtsforholdene har ændret sig væsentligt ved uarbejdsdygtighedens indtræden, og i tilfælde hvor indtægtsforholdene ville have ændret sig væsentligt, såfremt uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt.

§ 9. Arbejdsindtægten opgøres af lønmodtageren på et skema, der udsendes af landsstyrets socialforvaltning. Skemaet afleveres i udfyldt stand til forvaltningen.

Stk. 2. Arbejdsgiveren, rederen, ejeren af en båd til hjemmefiskeri o. lign. skal attestere indtægten størrelse samt arbejdsperiodens længde.

Stk. 3. Hvis anmodning om dagpenge indgives til landsstyrets socialforvaltning senest på den 12. fraværsdag, udbetales dagpengene fra og med den 3. fraværsdag. Hvis anmodningen indgives senere, udbetales dagpengene fra og med den dag, hvor anmodningen indgives. Landsstyret kan, når særlige omstændigheder taler derfor, fravige denne bestemmelse. Dette kan dog ikke ske, hvis anmeldelsen indgives mere end 8 uger efter sygdommens indtræden.

§ 10. Dagpengene udgør 80 pct. af indtægtsgrundlaget efter § 8 og beregnes samt udbetales bagud for en uge ad gangen.

Stk. 2. Dagpengene for en udbetalingsperiode afrundes til nærmeste hele kronebeløb.

Stk. 3. Dagpengene pr. uge kan ikke udgøre mere end et højeste beløb, der svarer til 80 pct. af den aktuelle ugeløn for ufaglærte arbejdere med generelle tillæg ved den lovæssigt fastsatte ugentlige arbejdstid. Beløbet, der normalt fastsættes for 3 måneder ad gangen, afrundes til nærmeste hele kronebeløb. Landsstyrets socialforvaltning offentliggør dagpengenes højeste beløb.

Stk. 4. Beløb, der beregnet for 1 uge er mindre end 10 pct. af dagpengenes højeste beløb, udbetales ikke.

Stk. 5. Hvis dagpengene sammen med andre løbende kontantydelse, bortset fra offentlig hjælp, overstiger arbejdsindtægten, nedsættes dagpengene med det overskydende beløb.

Kapitel 4.

Ophør.

§ 11. Udbetaling af dagpenge ophører den dag, lønmodtageren atter er arbejdsdygtig, uanset om han undlader at træde i arbejde.

Stk. 2. Dagpenge ydes i højst 13 uger i løbet af 6 på hinanden følgende måneder.

Stk. 3. Får lønmodtageren tilkendt invaliditetserstatning efter anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde ophører udbetaling af dagpenge senest den dag det færøske ulykkesforsikringsråd træffer afgørelsen herom.

§ 12. For personer, der modtager folkepension, invalidepension eller enkepension, kan dagpenge ikke udbetales ud over i alt 13 uger i løbet af 12 på hinanden følgende måneder.

Stk. 2. Når dagpengeretten er opbrugt efter stk. 1 under en sammenhængende sygeperiode, kan dagpenge kun udbetales i en følgende 12 måneders periode, såfremt pensionisten kan godtgøre, at han efter dagpengerettens ophør har været arbejdsdygtig og i mindst 13 uger har haft arbejdsindtægt, der berettiger til dagpenge på mindst 10 pct. af dagpengenes højeste beløb. Er pensionisten sikret efter §§ 13 eller 14, skal det i stedet godtgøres, at han efter det nævnte tidspunkt

har været arbejdsdygtig, og at der er gået 13 uger, inden han på ny er blevet sygemeldt.

Stk. 3. Hvis en person, der modtager dagpenge efter denne lov, findes berettiget til folkepension, invalidepension eller enkepension, skal de dagpenge, som landsstyrets socialforvaltning har ydet pensionisten i tiden mellem den dag, fra hvilken pensionen beregnes og anvisningsdagen, så vidt muligt fradrages ved udbetaling af pension. Fradraget foretages dog kun i det omfang, der i dette tidsrum og i de nærmest forudgående 3 måneder er ydet dagpenge for mere end 13 uger.

Kapitel 5.

Frivillig sikring.

§ 13. Personer, der har anden erhvervsindtægt end lønindtægt, kan sikre sig dagpenge fra 3. hele fraværsdag.

§ 14. Personer, der udfører husligt arbejde i eget hjem for mindst 1 person foruden sig selv, kan sikre sig dagpenge fra 1. sygedag efter 1 uges sygdom. For hver husstand kan der kun tegnes sikring for 1 person.

§ 15. Dagpenge kan sikres og udbetales med højeste beløb efter § 10 og med beløb svarende til $\frac{1}{2}$ af højeste beløb.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter nærmere regler om tilmelding mv. til de frivillige sikringer efter §§ 13 og 14.

§ 16. Anmodning om sikring af dagpenge eller om forhøjelse af tidligere sikrede dagpenge kan ikke indgives under uarbejdsdygtighed på grund af sygdom eller svækkelse, eller når sygdomsrisikoen er væsentlig forøget på grund af langvarig eller kronisk lidelse. Til brug ved vurderingen af, om helbreds-betingelserne er opfyldt, kan der om fornødent forlanges en lægeerklæring, der betales af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 2. Personer, der ophører med at have lønindtægt, kan uden hensyn til helbredsstand og ventetid efter § 17, stk. 1, sikre sig dagpenge efter §§ 13 eller 14, hvis anmodningen fremsættes inden 3 måneder efter, at lønindtægten er ophørt.

§ 17. Retten til dagpenge indtræder 4 uger efter, at anmodningen om optagelse i den

frivillige sikring er indgivet. Samme frist gælder ved forhøjelse af tidligere sikrede dagpenge.

Stk. 2. Såfremt bidraget til sikringsordningen ikke er indbetalt inden den sikringsperiode, bidraget vedrører, indtræder retten til dagpenge først 4 uger efter indbetalingen.

Stk. 3. Retten til dagpenge indtræder først, når betingelserne i § 1, stk. 1, og § 2 er opfyldt. Begrænsningerne i retten til dagpenge efter §§ 5 og 11 finder tilsvarende anvendelse. §§ 3, 7, 9 stk. 3, og 12 gælder ligeledes for personer, der frivilligt har sikret sig dagpenge.

Stk. 4. Ved genoptagelse i ordningen indtræder retten til dagpenge først 3 måneder efter, at anmodning om optagelse på ny er indgivet.

Kapitel 6.

Særlige regler om dagpenge ved fødsel.

§ 18. En kvinde, der har lønindtægt, er under fravær fra arbejdet på grund af svangerskab og fødsel berettiget til dagpenge fra det tidspunkt, hvor det efter et lægeligt skøn er uforsvarligt at arbejde, dog tidligst fra det tidspunkt hvor der skønnes at være 6 uger til fødslen. I særlige tilfælde kan der på grundlag af et lægeligt skøn ydes dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 13 uger til fødslen.

Stk. 2. En kvinde, der er omfattet af stk. 1, har ret til dagpenge i 8 uger efter fødslen.

§ 19. Retten til dagpenge er betinget af, at kvinden i mindst 6 måneder inden for de sidste 12 måneder forud for fraværsperioden har været beskæftiget i et sådant omfang, at hendes indtægt i denne periode mindst berettiger til 10 pct. af dagpengenes højeste beløb.

§ 20. Dagpengenes størrelse beregnes på samme måde, som angivet i kap. 3.

§ 21. En kvinde, der har sikret sig dagpenge efter §§ 13 eller 14, har ret til dagpenge i forbindelse med svangerskab og fødsel som kvinder med lønindtægt, jfr. § 18.

Stk. 2. Retten til dagpenge efter stk. 1 indtræder 10 måneder efter indgivelse af anmodning om frivillig sikring. Anmodning om forhøjelse af sikrede dagpenge får først virk-

ning for dagpenge ved fødsel efter 10 måneder.

§ 22. Anmodning om dagpenge ved svangrskab og fødsel skal indgives til landsstyrets socialforvaltning inden 3 måneder efter fødslen. Hvis anmodning ikke er indgivet inden denne frist, bortfalder retten til dagpenge.

Kapitel 7.

Finansiering.

§ 23. Udgifter til dagpenge samt lægeerklæringer afholdes af landsstyrets socialforvaltning.

§ 24. Bidrag til den frivillige sikring fastsættes af landsstyret i forhold til størrelsen af de sikrede dagpenge, og således at de samlede bidrag skønnes at dække $\frac{3}{4}$ af udgifterne til den frivillige sikring efter henholdsvis §§ 13 og 14.

§ 25. Staten refunderer 40 pct. af landsstyrets socialforvaltnings udgifter til dagpengeordningen efter fradrag af indtægterne fra de frivillige sikringer. Udgifterne til lægeerklæringer samt administration afholdes efter regler fastsat af hjemmestyret.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter efter forhandling med landsstyret nærmere regler om fremgangsmåden ved refusion af udgifter og om regnskabsaflæggelse og revision.

Kapitel 8.

Administration mv.

§ 26. Administrationen af denne lov varetages af landsstyrets socialforvaltning.

Stk. 2. Landsstyret kan henlægge administrationen af denne lov helt eller delvis til anden myndighed.

§ 27. Forpligtelsen til at yde dagpenge bortfalder, såfremt en person mod forvaltningens og lægens opfordring nægter at lade sig indlægge på sygehus eller at modtage nødvendig lægebehandling eller at deltage i hensigtsmæssig optræning for at generhverve erhvervsevnen.

§ 28. Har nogen mod bedre vidende urettigt modtaget dagpenge, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

Stk. 2. Tilbagebetaling kan finde sted ved tilbageholdelse i dagpenge og andre sociale ydelser og kan endvidere kræves tilbageholdt i løn mv. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter.

§ 29. Udbetaling af dagpenge fra landsstyrets socialforvaltning kan ikke danne grundlag for regreskrav mod en skadevolder.

§ 30. Landsstyrets socialforvaltning kan fra personer, der har kendskab til forholdene, kræve oplysninger, der må anses for nødvendige for sagens behandling og afgørelse.

Stk. 2. Efter forhandling med Færøernes lægekredsforening fastsætter landsstyret taksterne og formerne for lægeerklæringer.

Kapitel 9.

Klageadgang.

§ 31. Afgørelser vedrørende retten til dagpenge truffet af socialforvaltningen efter denne lov kan indbringes for landsstyret inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den, hvem afgørelsen vedrører. Landsstyrets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Landsstyret kan se bort fra klagefristen i stk. 1, når der er særlig grund hertil.

Kapitel 10.

Strafbestemmelser mv.

§ 32. Med bøde straffes, medmindre strengere straf er forskyldt efter den borgerlige straffelov, den der giver urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved afgørelser efter denne lov eller fortier oplysninger af betydning for sådanne afgørelser.

Stk. 2. Ved dommen kan tillige pålægges dagbøder, indtil oplysningerne er givet.

Stk. 3. Er lovovertrædelsen begået af et aktieselskab, et andelselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 33. Krav på ydelser efter denne lov kan ikke gøres til genstand for arrest, eksekution

eller anden retsforfølgning. Aftaler om sådanne krav er ugyldige.

Kapitel 11.

Internationale forpligtelser.

§ 34. Socialministeren kan efter forhandling med landsstyret i det omfang, internationale forpligtelser gør det nødvendigt, fastsæt-

te bestemmelser, der fraviger denne lov.

Kapitel 12.

Ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 35. Loven træder i kraft den 1. juli 1979.

Stk. 2. Tilmelding til de frivillige sikringer efter §§ 13 og 14 kan dog finde sted fra den 1. april 1979.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger.

1. Indledning.

Efter ønske fra det færøske landsstyre foreslås det at indføre en dagpengeordning på Færøerne. Formålet med forslaget er først og fremmest at erstatte indtægtstab som følge af sygdom, tilskadekomst eller fødsel.

Der er tale om et helt nyt lovgivningsområde for Færøerne. Der findes på Færøerne ligesom i Danmark en del lønmodtagere, som har funktionærstatus, hvilket vil sige, at de får hel eller delvis løn under sygdom eller fødsel. Herudover er der efter anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde i visse tilfælde mulighed for at få dagpenge.

For de lønarbejdere, der bliver syge, er der i dag kun mulighed for at få hjælp i trangtilfælde efter § 9 i lov for Færøerne om offentlig forsorg. Denne hjælp fastsættes efter et skøn i det enkelte tilfælde.

Hjælp til underhold må normalt ikke overstige, hvad der efter lov for Færøerne om folkepension kunne været ydet i den pågældende periode som grundbeløb og som pensionstillæg. Udover denne hjælp kan der ydes nødvendig supplerende hjælp i anledning af trang opstået som følge af f.eks. langvarig sygdom. Det vil sige at alle færøske lønarbejdere – i det omfang de opfylder betingelserne herfor – er henvist til hjælp efter denne bestemmelse i forsorsloven i forbindelse med sygdom.

Den foreslåede færøske dagpengeordning er meget forskellig fra den danske dagpengeordning både i relation til personkreds og varighedsbegrænsning, herunder karenstage. Forslaget har derimod flere lighedstræk med den tidligere gældende dagpengeordning efter sygeforsikringsloven, hvor den obligatoriske ordning kun omfattede lønarbejdere uden løn under sygdom, og hvor selvstændige og husmødre kun havde adgang til dagpenge på grundlag af en frivillig sikring.

Ordningen tænkes administreret af landsstyrets socialforvaltning.

Nærmere om forslagets enkelte dele.

2. Den berettigede personkreds.

Efter forslaget kan dagpenge udbetales til lønmodtagere, der ikke får løn under sygdom eller fødsel. Dagpengene skal ydes efter ensartede regler uden hensyn til, om indtægtstabet skyldes sygdom, tilskadekomst eller fødsel. Landsstyret bemyndiges herudover til at fastsætte nærmere regler om udbetaling af dagpenge til andre personer. Der kan forudses tilfælde, hvor en arbejdsgiver helt eller delvis undlader at udbetale løn under sygdom til en lønmodtager med f.eks. funktionærstatus. I disse tilfælde bør socialforvaltningen kunne udbetale dagpenge. Socialforvaltningen må herefter anlægge sag mod arbejdsgiveren, således at udlægget kan blive refunderet. Det er fundet nødvendigt at foreslå en sådan bestemmelse, idet funktionærerne ellers i disse situationer vil blive væsentlig ringere stillet end andre ved at være henvist til den trangsbestemte forsorgshjælp.

Der bør ligeledes administrativt fastsættes regler om, at forvaltningen kan udbetale supplerende dagpenge til kvindelige funktionærer, der får udbetalt halv løn under fravær på grund af barsel.

Dagpengenes størrelse beregnes i disse tilfælde efter lovens almindelige regler.

Herudover foreslås det, at selvstændigt erhvervsdrivende og husmødre frivilligt kan sikre sig dagpenge i tilfælde af sygdom, tilskadekomst eller fødsel. Disse sikringsordninger foreslås udformet således, at det offentlige dækker $\frac{1}{4}$ og de sikrede $\frac{3}{4}$ af udgifterne til ordningen.

3. Ydelsens varighed.

a. Ved sygdom eller tilskadekomst.

Den foreslåede dagpengeordning for lønarbejdere giver adgang til dagpenge efter 2 dages sygdom. Det vil sige, at dagpenge efter anmodning kan udbetales fra 3. hele fraværsdag. Det foreslås videre, at dagpengene i alt kan ydes i 13 uger i løbet af 6 på hinanden følgende måneder. Er dagpengeretten opbrugt under en sammenhængende sygeperiode, kan dagpenge kun udbetales i en følgende 6 måneders periode, såfremt den pågældende har været arbejdsdygtig og på ny opfylder lovens beskæftigelseskrav. Personer, der har sikret sig frivillige dagpenge skal i stedet godtgøre, at de efter det nævnte tidspunkt har været arbejdsdygtige.

ge, og at der er gået 5 uger inden de på ny er blevet sygemeldt.

Betingelser om varighedsbegrænsning og karensdage foreslås ligeledes at gælde for selvstændige og husmødre, som har sikret sig frivillige dagpenge. Husmødre kan dog efter forslaget først modtage dagpenge efter 1 uges sygdom.

Efter 3 måneders sygdom er der mulighed for at yde økonomisk bistand efter § 15, stk. 3 i lov for Færøerne om offentlig forsorg. Efter denne bestemmelse kan der ydes hjælp til dækning af udgifter, som den pågældende skønnes at ville have afholdt, hvis han ikke var blevet syg. Der kan endvidere ydes hjælp, som skønnes nødvendig af hensyn til pågældendes helbredelse og bevarelse af hans og hans families helbred, herunder hjælp til sundere bolig. Den udvidede hjælp kan ydes i op til 2 år, i særlige tilfælde 4 år. Det er en betingelse for at modtage den udvidede hjælp, at der er usigt til helbredelse inden for et vist tidsrum.

b. Ved barsel.

Fra færøsk side er det foreslået, at kvinderne kan modtage barseldagpenge før fødslen fra det tidspunkt, hvor lægen skønner, at den gravide bør ophøre at arbejde, dog tidligst 6 uger før det beregnede fødselstidspunkt. I særlige tilfælde kan der på grundlag af et lægeligt skøn ydes dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 13 uger til fødslen. Baggrunden for sidstnævnte lempelige regel er, at en stor del af de færøske kvinder har hårdt fysisk arbejde. Da der normalt *højest* kan ydes barseldagpenge i 6 uger, før det beregnede fødselstidspunkt, skal landsstyrets socialforvaltning føre kontrol med, at denne lempeligere regel bliver administreret i overensstemmelse med hensigten bag forslaget. Forvaltningen skal i denne forbindelse foretage stikprøvekontrol hos lægerne samt udarbejde statistik.

Herudover foreslås det at yde barseldagpenge i 8 uger efter fødslen.

Selvstændigt erhvervsdrivende og husmødre, der har sikret sig frivillige dagpenge, kan ligeledes efter forslaget få barseldagpenge efter ovennævnte regler.

Regeringen kan tiltræde, at de samfundsmæssige forhold på Færøerne begrunder en særlig regel om lempeligere adgang til barseldagpenge.

4. Størrelsen af dagpengene.

Dagpengedækningen foreslås sat til 80 pct. af indtægtsgrundlaget, og beregnes for 1 uge ad gangen. Det foreslås videre, at der fastsættes et dag-

pengemaksimum. Det højeste beløb foreslås at svare til 80 pct. af ugelønnen for ufaglærte arbejdere med generelle tillæg ved den lovmæssigt fastsatte ugentlige arbejdstid. Dette dagpengemaksimum fastsættes for 3 måneder ad gangen og offentliggøres af landsstyrets socialforvaltning.

Selvstændigt erhvervsdrivende og husmødre kan efter forslaget sikre sig frivillige dagpenge med højeste beløb og med beløb svarende til halvdelen af højeste beløb. Af administrative grunde foreslås i modsætning til i Danmark faste satser, således at det sikrede dagpengebeløb altid udbetales uden indtægtskontrol. På grund af de høje betalingstakster for hjemmehjælp på Færøerne kan regeringen tiltræde, at husmødre har mulighed for at sikre sig dagpengenes højeste beløb.

Der vil samtidig blive ændret i anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, således at dagpenge efter denne anordning først kan udbetales efter en ventetid på 13 uger. Ændringen er en konsekvens af, at der efter den foreslåede dagpengelov er mulighed for at yde dagpenge i højest 13 uger i løbet af 6 på hinanden følgende måneder.

Lagtinget har vedtaget forslaget.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Udgifterne ved forslaget kan kun anslås med en vis usikkerhed på grund af mangelfuld statistik. Ved beregningerne er til dels anvendt erfaringer fra den danske dagpengeordning.

De samlede årlige bruttoudgifter til dagpenge for staten og landsstyret tilsammen kan anslås til følgende beløb (PL-niveau jan. 1978):

	mio. kr.
Dagpenge ved sygdom.....	15,35
Dagpenge ved fødsel.....	1,8
Frivilligt sikrede dagpenge (netto)	0,3
I alt udgifter til dagpenge	17,45

Efter forslaget skal de samlede dagpengeudgifter, der afholdes af landsstyrets socialforvaltning, refunderes af staten med 40 pct. Refusionsprocenten er fastsat efter principperne for den indtil 1. april 1973 gældende dagpengeordning efter sygeforsikringsloven. Denne ordning havde flere lighedstræk med den foreslåede ordning for Færøerne, idet den obligatoriske ordning kun omfattede lønarbejdere uden løn under sygdom, og hvor selvstændige og husmødre kun havde adgang til dagpenge på grundlag af en frivillig sikring.

F. t. I. for Færøerne om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Refusionsprocenten er derfor fastsat således, at staten ikke deltager i finansieringen af den del af udgifterne, som i den tidligere danske ordning blev afholdt af arbejdsgiverne. Disse udgifter vil efter forslaget blive dækket fuldtud af landskassen. For de øvrige udgifters vedkommende er det forudsat, at staten refunderer 50 pct. af udgifterne. Herefter er refusionsprocenten fastsat til 40 pct. af de samlede udgifter ved ordningen.

Fordelingen af de samlede årlige bruttoudgifter til dagpenge mellem staten og hjemmestyret bliver således med ikrafttræden 1. juli 1979 (PL-niveau januar 1978):

	mio. kr.	
	1979	1980 og derefter
Staten	3,49	6,98
Hjemmestyret	5,24	10,47
I alt	8,73	17,45

Indførelsen af ordningen vil indebære en række besparelser på andre sociale ydelser. Disse anslås af det færøske landsstyre således:

	Årlige besparelser
	mio. kr.
Mindre forbrug i henhold til §§ 9 og 22 i den færøske forsorgslov	2,0
Mindre dagpenge fra Føroya Vanlukku trygning	1,0
Lagtingsbevillinger til sygefonde mv.	0,2
I alt	3,2

Heraf afholder staten 25 pct. af udgifterne på 2 mio. kr. efter den færøske forsorgslov, således at statens nettoudgift efter forslaget udgør 3,24 mio. kr. i 1979 og 6,48 mio. kr. årligt fra og med 1980.

Udgifterne til administration og lægeerklæringer afholdes af hjemmestyret.

Udgifterne til administration anslås efter oplysning fra det færøske landsstyre til 0,7 mio. kr. og fordeler sig med lønudgifter på 0,45 mio. kr. til 6-7 kontoransatte og udgifter på 0,25 mio. kr. til tryksager, husleje, edb-udgifter mv.

Hertil kommer engangsudgifter til programmering, tryksager, inventar mv., der anslås til 0,4 mio. kr.

Udgifterne til lægeerklæringer kan ikke anslås nøjagtigt, men vil maksimalt udgøre 0,5 mio. kr.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.**Til § 1.*

Ifølge stk. 1 indføres fælles regler om dagpenge som erstatning for tab af indtægt ved uarbejdsdygtighed på grund af sygdom, herunder tilskadekomst, eller fødsel.

Stk. 2 giver adgang til at yde dagpenge til lønmodtagere, der ikke har ret til løn, og til personer, der frivilligt har sikret sig dagpenge. Til lønmodtagerne ydes dagpengene som erstatning for tab af indtægt, medens der til personer, der frivilligt har sikret sig, ydes dagpenge efter den sikrede sats.

Efter stk. 3 bemyndiges landsstyret til at fastsætte nærmere regler om, hvem der skal anses som lønmodtagere efter loven.

Efter stk. 4 er der endvidere adgang til at yde dagpenge til personer, der er forhyret med færøske fiskefartøjer, herunder beskæftiget ved hjemmefiskeri med egen eller andres båd.

Landsstyret bemyndiges i stk. 5 til at fastsætte nærmere regler om, at der i visse tilfælde kan udbetales dagpenge til andre personer.

Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger punkt 2.

Til § 2.

Efter stk. 1 er det en betingelse for at kunne få dagpenge, at den pågældende opholder sig på Færøerne og ved uarbejdsdygtighedens indtræden har opholdt sig i mindst 6 uger på Færøerne. Tilsvarende betingelser om ophold findes i lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring. Forhyring med et færøsk skib sidestilles med ophold på Færøerne.

Landsstyret bemyndiges efter stk. 2 til at fastsætte nærmere regler om, at personer, der tager ophold udenfor Færøerne, fortsat har ret til dagpenge. Bestemmelsen tager særlig sigte på personer, der opholder sig andetsteds, f. eks. af helbredsmæssige årsager eller som turister. Der kan således også fastsættes særlige regler for ophold i Danmark.

Herudover kan landsstyret fastsætte regler om, at personer kun har ret til dagpenge efter den i det øvrige rige gældende lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller i henhold til lovgivningen i andre lande. Der kan muligvis forekomme tilfælde, hvor der vil være ret til dagpenge både efter den færøske ordning og efter ordninger andre steder.

Det foreslås derfor, at der administrativt kan fastsættes regler om, at lovens almindelige bestemmelser fraviges i sådanne tilfælde.

Til § 3.

Det er en betingelse for at udbetale dagpenge, at der er tale om fuld uarbejdsdygtighed på grund af sygdom.

Efter stk. 2 bemyndiges landsstyret til at fastsætte regler om, at der kan ydes nedsatte dagpenge ved delvis uarbejdsdygtighed. Der vil være et behov for nedsatte dagpenge i de tilfælde, hvor lønmodtageren ikke længere er helt uarbejdsdygtig, bl. a. når vedkommende efter lægens råd genoptager arbejdet på nedsat tid samt i forbindelse med fravær på grund af ambulans behandling gennem længere tid. Nærmere regler herom bør fastsættes administrativt, og der bør være mulighed for at justere reglerne på grundlag af indvundne erfaringer.

Til § 4.

Det foreslås i stk. 1, at lønmodtagere har ret til dagpenge fra 3. hele fraværsdag. En ventetid på 2 dage vil afskære en væsentlig del af sygdomstilfældene. Retten til dagpenge er betinget af, at beskæftigelseskravet er opfyldt. Efter forslaget skal lønmodtageren have haft lønnet arbejde i mindst 20 timer inden for de sidste 5 uger.

Efter stk. 2 er der mulighed for, at landsstyrets socialforvaltning kan dispensere fra beskæftigelseskravet. Det skal i denne forbindelse kunne godtgøres, at det var hensigten, at arbejdsforholdet skulle fortsætte. Bestemmelsen tager særlig sigte på personer, der påbegynder arbejde efter endt uddannelse.

Til § 5.

Denne bestemmelse fastsætter nærmere betingelser for, at retten til dagpenge kan genindtræde, selv om den er opbrugt efter en sammenhængende sygeperiode. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.

Til § 6.

Det foreslås, at der ikke er karenstage for personer, der har modtaget løn under sygdom, men som udtræder af arbejdsforholdet under en sygeperiode. Dagpengene kan dog ikke udbetales fra et tidligere tidspunkt i sygeperioden end 3. hele fraværsdag. Ligeledes medregnes den tid, i hvilken

lønmodtageren har modtaget løn under sygdom ved opgørelsen af dagpengehjælpens varighed.

Til § 7.

Denne bestemmelse giver landsstyrets socialforvaltning hjemmel til at kræve en lægeerklæring af pågældende. Erklæringen betales af forvaltningen. Landsstyrets socialforvaltning kan dispensere fra kravet om lægeerklæring, hvis tilfredsstillende dokumentation kan tilvejebringes på anden måde f.eks. i form af indlæggelseseddell.

Til § 8.

Bestemmelsen angår beregning af dagpenge, der erstatter tab af arbejdsindtægt. Efter bestemmelsen skal de dagpenge, som landsstyrets socialforvaltning har pligt til at udrede, beregnes på grundlag af den gennemsnitlige indtægt i de sidste 5 uger, før sygdommens indtræden. Dagpengene skal således beregnes på grundlag af den aktuelle ugentlige arbejdsindtægt hos arbejdsgiveren.

I stk. 2 bemyndiges landsstyret til inden for et område at fastsætte en anden beregningsperiode. Bestemmelsen tager særlig sigte på hjemmefiskere og på personer, der har sæsonarbejde.

Såfremt indtægtsgrundlaget afviger væsentligt fra den pågældendes aktuelle arbejdsindtægt, må det være muligt at fastsætte indtægtsgrundlaget efter en konkret vurdering. Det må f.eks. kunne ske, når indtægten er steget væsentligt i forbindelse med skift af stilling og ved en væsentlig nedgang i indtægten ved overgang fra fuldtidsbeskæftigelse til deltidsbeskæftigelse. Indtægten må således kunne ændres i både opadgående og nedadgående retning. Der må endvidere være mulighed for at ændre grundlaget for beregning af dagpenge efter påbegyndelsen af dagpengeudbetaling, f.eks. i tilfælde hvor en væsentlig indtægtsstigning på forhånd var aftalt til et tidspunkt under uarbejdsdygtigheden.

Der må fastsættes nærmere regler for, hvornår indtægtsgrundlaget kan fraviges, og reglerne må kunne justeres efter erfaringerne fra praksis. Det foreslås derfor, at landsstyret bemyndiges til at fastsætte sådanne regler.

Til § 9.

Efter denne bestemmelse skal den pågældende ved anmodning om dagpenge opgøre arbejdsindtægten på et skema, der udsendes af landsstyrets socialforvaltning.

I stk. 3 foreslås frister for indgivelse af anmodning om dagpenge. Normalt skal anmodningen indgives senest på den 12. fraværsdag, såfremt der skal udbetales dagpenge fra og med den 3. fraværsdag. Hvis anmodning indgives senere, udbetales dagpengene fra og med den dag, hvor anmodningen indgives. Blandt andet på grund af de særlige samfærdselsmæssige forhold på Færøerne foreslås det dog, at landsstyret kan fravige denne bestemmelse i særlige tilfælde. Det foreslås videre, at bestemmelsen ikke kan fraviges, hvis anmeldelsen indgives mere end 8 uger efter sygdommens indtræden.

Til § 10.

I stk. 1 foreslås dagpengedækningen sat til 80 pct. af indtægtsgrundlaget efter § 8. Dagpengene beregnes bagud for en uge ad gangen.

Det foreslås i stk. 2, at dagpengene for en udbetalingsperiode afrundes til hele kronebeløb, således at beløb på 50 øre og derover rundes op.

I stk. 3 foreslås det, at dagpengene pr. uge ikke kan udgøre mere end et højeste beløb. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger punkt 4.

I stk. 4 foreslås en bestemmelse om, at dagpengebeløb, der beregnet for én uge udgør mindre end 10 pct. af maksimumbeløbet, falder bort. Det skyldes, at man bl. a. af administrative grunde vil udelukke de personer, der ikke har reel tilknytning til arbejdsmarkedet fra at modtage dagpenge.

Efter stk. 5 kan dagpengene sammen med andre løbende kontantydelse ikke overstige arbejdsindtægten. Bestemmelsen bevirker, at forvaltningens dagpengeforpligtelse i visse tilfælde nedsættes.

Andre løbende kontantydelse, som udbetales på grund af den aktuelle sygdom, dog ikke offentlig hjælp (f. eks. efter forsorgslovgivningen eller revalideringsbestemmelserne i pensionslovgivningen), medfører, at retten til dagpenge begrænses. Derimod sker der ikke ændringer i retten til dagpenge i forbindelse med udbetaling af en kapitalerstatning (f. eks. invaliditetserstatning).

Til § 11.

Efter stk. 1 ophører dagpengene automatisk såfremt den pågældende ikke længere er uarbejdsdygtig. I stk. 2 foreslås endvidere en varighedsbegrænsning i retten til dagpenge, således at dagpenge højst kan ydes i 13 uger i løbet af 6 på hinanden følgende måneder.

I stk. 3 samordnes dagpengeydelse og invaliditetserstatning efter anordning for Færøerne om

forsikring mod følger af ulykkestilfælde. Dagpengeudbetalingen ophører den dag det færøske ulykkesforsikringsråd tilkender den pågældende invaliditetserstatning. Samordningsreglen svarer til den gældende bestemmelse om ophør af dagpenge efter ulykkesforsikringsanordningen, når pågældende tilkendes invaliditetserstatning.

Til § 12.

For pensionister foreslås i stk. 1 dagpengenes varighed sat til 13 uger i løbet af 12 på hinanden følgende måneder. Bestemmelsen er foreslået for at hindre, at personer, der enten på grund af alder eller helbred ikke har reel tilknytning til arbejdsmarkedet, modtager dagpenge.

Som betingelse for at generhverve retten til dagpenge, når denne er opbrugt under en sammenhængende sygeperiode, foreslås det i stk. 2 at stille krav om, at pågældende har haft arbejdsindtægt i 13 uger af en størrelse, der berettiger til dagpenge på mindst 10 pct. af dagpengenes højeste beløb. For personer, der har sikret sig efter §§ 13 eller 14 foreslås det, at de efter dagpengerettens ophør har været arbejdsdygtige, og at der er forløbet 13 uger, inden de på ny er blevet sygemeldt.

Efter stk. 3 skal landsstyrets socialforvaltning så vidt muligt have tilbagebetalt ydet dagpengehjælp for tiden efter den dag, fra hvilken pensionen beregnes. Det beløb, der i givet fald skal tilbagebetales, kan ikke overstige det beløb, som modtages i pension.

Til § 13.

Bestemmelsen åbner mulighed for, at personer, der har anden erhvervsindtægt end lønindtægt, kan sikre sig dagpenge fra 3. hele fraværsdag.

Til § 14.

Efter denne bestemmelse er der mulighed for, at kvinder og mænd, der udfører husligt arbejde i hjemmet, kan sikre sig dagpenge fra 1. sygedag efter 1 uges sygdom. Der kan dog for hver husstand kun tegnes sikring for én person.

Til § 15.

Bestemmelsen angiver størrelsen af den dagpengehjælp, der kan tegnes sikring for.

Grundlaget for beregningen af dagpengesatserne er dagpengenes højeste beløb pr. uge, jfr. de generelle bemærkninger punkt 4. Det foreslås, at

der kan sikres og udbetales dagpenge med beløb svarende til dagpengenes højeste beløb og med beløb svarende til $\frac{1}{2}$ af højeste beløb.

Til § 16.

Tilmelding til den frivillige sikring eller forhøjelse af tidligere sikrede dagpenge er betinget af, at pågældende er arbejdsdygtig. For at kontrollere om helbredsbetingelserne er opfyldt, kan landsstyrets socialforvaltning forlange en lægeerklæring.

Stk. 2 giver personer, der ophører med at have lønindtægt, adgang til inden 3 måneder efter, at lønindtægten er ophørt, at sikre sig dagpenge uanset om helbredsbetingelserne er opfyldt. Adgangen gælder de frivillige sikringer efter §§ 13 og 14. Ventetiden på 4 uger efter § 17 gælder ikke for personer, der har sikret sig dagpenge efter denne bestemmelse.

Til § 17.

Bestemmelsen indeholder regler om ventetid for personer, der har sikret sig frivilligt. Ret til dagpenge indtræder 4 uger efter, at der er indgivet anmodning om optagelse i sikringsordningen. Samme ventetid gælder, når der indgives anmodning om forhøjelse af tidligere sikrede dagpenge.

Ventetiden på 4 uger gælder ikke for personer, der ophører med at modtage lønindtægt, jfr. bemærkningerne til § 16, stk. 2.

I stk. 2 foreslås indført en ventetid på 4 uger, som gælder i de situationer, hvor bidraget – der indbetales for 3 måneder ad gangen – ikke er indbetalt inden den sikringsperiode, bidraget dækker.

For at kunne få udbetalt dagpenge på grundlag af en frivillig sikring skal pågældende være fuldt uarbejdsdygtig. Det er endvidere en betingelse at pågældende opfylder lovens krav om ophold på Færøerne eller er omfattet af de særlige regler, som kan fastsættes med hjemmel i § 2, stk. 2. Varighedsbegrænsningerne i retten til dagpenge anvendes ligeledes på personer, der frivilligt har sikret sig dagpenge.

I forbindelse med genoptagelse i ordningen skal pågældende på ny opfylde lovens krav om helbredsbetingelser. Retten til dagpenge indtræder i disse tilfælde først 3 måneder efter, at anmodning om optagelse på ny er indgivet.

Til § 18.

Efter forslaget har kvinder ret til dagpenge fra det tidspunkt, hvor det efter et lægeligt skøn er uforvarsligt at arbejde, dog tidligst fra det tids-

punkt, hvor der skønnes at være 6 uger til fødslen. I særlige tilfælde er der dog mulighed for at yde dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 13 uger til fødslen. Baggrunden for dette forslag er de særlige samfundsmæssige forhold på Færøerne. Ifølge stk. 2 kan der ydes dagpenge i 8 uger efter fødslen. Der kan således normalt ydes dagpenge i højst 14 uger i forbindelse med svangerskab og fødsel. I særlige tilfælde vil der efter forslaget være hjemmel til at yde dagpenge i ialt 21 uger. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 2 og 3 b.

Til § 19.

Det må være en forudsætning for adgang til dagpenge ved fødsel, at kvinden har en vis fastere tilknytning til arbejdsmarkedet. Denne tilknytning må godtgøres ved opfyldelse af et særligt beskæftigelseskrav.

For at få ret til dagpenge ved fødsel foreslås det, at kvinden i mindst 6 måneder inden for de sidste 12 måneder umiddelbart forud for fraværperioden, har været beskæftiget i et sådant omfang, at hendes indtægt i denne periode mindst berettiger til 10 pct. af dagpengenes højeste beløb.

Til § 20.

Om dagpengenes størrelse henvises til de almindelige bemærkninger punkt 4.

Til § 21.

Efter forslaget skal enhver kvinde, der frivilligt har sikret sig dagpenge, have ret til dagpenge i forbindelse med svangerskab og fødsel efter reglerne i § 18.

Ifølge stk. 2 indtræder retten til dagpenge først 10 måneder efter indgivelse af anmodning om den frivillige sikring. Samme ventetid foreslås i forbindelse med anmodning om forhøjelse af sikrede dagpenge. Ventetiden er foreslået for at undgå misbrug af ordningen.

Til § 22.

Det foreslås, at ret til dagpenge i anledning af fødsel bortfalder, hvis anmodning indgives mere end 3 måneder efter fødslen.

Til §§ 23 og 24.

Det foreslås, at landsstyrets socialforvaltning afholder udgifterne til dagpenge samt til lægeerklæringer.

Forslaget om størrelsen af bidraget til de frivillige sikringer skyldes, at det anses for rimeligt, at der ydes tilskud til disse sikringer for personer med anden erhvervsindtægt og personer, der udfører husligt arbejde i eget hjem. Det foreslås, at fastsætte bidraget til hver af de frivillige sikringer for sig.

Til § 25.

Efter forslaget refunderer staten 40 pct. af landsstyrets socialforvaltnings udgifter til dagpengeordningen med fradrag af indtægterne fra de frivillige sikringer. Udgifterne til lægeerklæringer samt administration afholdes af hjemmestyret.

Der henvises i øvrigt til afsnittet om de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget.

Det foreslås endvidere, at der administrativt fastsættes nærmere regler om fremgangsmåden ved refusion af udgifter og om regnskabsaflæggelse og revision.

Til § 26.

Det foreslås, at landsstyrets socialforvaltning administrerer denne lov. Landsstyret kan, hvis det skønnes nødvendigt, fastsætte cirkulærebestemmelser om lovens gennemførelse, ligesom landsstyret kan udsende vejledninger til kommunalbestyrelserne.

I stk. 2 bemyndiges landsstyret til at henlægge administrationen af loven til anden myndighed. Landsstyret har herved mulighed for at lade ordningen administrere gennem f.eks. Föroya vanlukutrygging, der i forvejen administrerer lignende sagsområder.

Til § 27.

Det foreslås, at forpligtelsen til at yde dagpenge bortfalder, såfremt den pågældende ikke følger forvaltningens og lægens opfordring med hensyn til lægebehandling mv.

Til § 28.

Efter denne bestemmelse skal de, der mod bedre vidende uberettiget har modtaget dagpenge, tilbagebetale det modtagne dagpengebeløb. Bestemmelsen skal hindre, at dagpengeordningen bliver misbrugt.

Til § 29.

Denne bestemmelse udelukker, at udbetaling af dagpenge fra landsstyrets socialforvaltning kan danne grundlag for regreskrav mod skadevolder.

Til § 30.

For bedst muligt at kunne få belyst en dagpenge-sag foreslås det, at landsstyrets socialforvaltning kan kræve nødvendige oplysninger fra personer, der har kendskab til forholdene. Disse kan være arbejdsgivere, lønudbetalingskontorer, forsikrings-selskaber, offentlige myndigheder, sygehuse, behandlende læger, jordemødre m. fl.

Til § 31.

Efter denne bestemmelse kan afgørelser truffet af landsstyrets socialforvaltning indbringes for landsstyret. Landsstyret træffer den endelig administrative afgørelse.

Den almindelige ankefrist er foreslået fastsat til 4 uger, svarende til hvad der gælder for de øvrige sociale love.

Der er dog i stk. 2 givet landsstyret hjemmel til at dispensere fra klagefristen, når der er særlig grund dertil.

Til § 32.

Stk. 1 omfatter såvel den pågældende som arbejdsgivere, læger og andre.

Det foreslås endvidere i stk. 2, at der ved dom kan pålægges dagbøder, indtil de ønskede oplysninger er givet.

Det bestemmes i stk. 3, at også selskaber i givet fald kan pålægges bødeansvar.

Til § 33.

I lighed med krav på ydelser efter andre sociale love kan krav på ydelser efter denne lov ikke gøres til genstand for arrest, eksekution eller anden retsforfølgning.

Til § 34.

Bestemmelsen bemyndiger socialministeren til at gøre undtagelse fra lovens regler med henblik på at opfylde overenskomster med andre lande.

Til § 35.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1979.

På grund af de særlige ventetider i forbindelse med optagelse i de frivillige sikringer foreslås det

dog, at tilmelding til de frivillige sikringer kan finde sted fra den 1. april 1979.